

Delårsrapport per 31 augusti 2021

Socialnämnd

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndens mål och resultat	4
Nämndens mål.....	4
Händelser av väsentlig betydelse	8
Ekonomi.....	8
Väsentliga personalförhållanden.....	13
Effektivitetsanalys	15
Plan för intern kontroll.....	16
Riskreducerande åtgärder	17
Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning	18
Systematiska kontroller	18
Plan för uppföljning och insyn	18
Uppföljning	19
Konkurrensprövningsplan	19
Källförteckning.....	19

Bilagor

- Bilaga 2 - Socialnämnden resultaträkning delår 2
- Bilaga 3 – Socialnämnden åtgärdsplan delår 2
- Bilaga 4 – Socialnämnden diagram indikatorer delår 2
- Bilaga 5 – Socialnämnden volymer delår 2

Sammanfattning

Socialnämnden som helhet har en positiv avvikelse mot budget med 3,8 miljoner kronor per 31 augusti. Prognosen för helåret 2021 är positiv med 3,4 miljoner kronor. Av den prognostiserade avvikelsen för nämnden utgör 0,7 miljoner kronor ökade hyror för lokaler inhyrda från Hüge bostäder AB. Detta inkluderar även en retroaktiv ökning från 2020. Förväntningen är att nämnden under hösten kommer tilldelas budgetmedel för att hantera denna ökning men eftersom beslut ännu inte fattats har det inte tagits hänsyn till detta i prognosen.

Intäkterna är 2,5 miljoner kronor högre än budget. Det beror främst på retroaktiva statsbidrag från Migrationsverket. De totala intäkterna är lägre i år jämfört med förra året. Även det beror på att ersättningen från Migrationsverket varierar över tid och mellan åren. Antalet ärenden minskar successivt vilket också har betydelse för att intäkterna minskar. Kostnaderna är högre 2021 jämfört med 2020. Socialnämndens ansvar har utökats med socialpsykiatrins myndighetsutövning vilket har bidragit till högre kostnader som täckts genom budgetkompensation från vård- och omsorgsnämnden.

Prognosen för nämndens arbete med övriga hållbarhetsmål är god.

För nämndmålet som rör Huddinge kommuns attraktivitet som arbetsgivare nås indikatorn för året redan efter årets första kvartal. Målet om att sänka sjukfrånvaron inom nämndens verksamheter har särskilt fokuserat på intervallet dag 15-90 då det finns en risk att detta intervall är inkörsporten till den längre sjukfrånvaron.

Nämndens identifierade mål under social hållbarhet bedöms kunna uppnås. Det finns stora utmaningar i att hitta nationellt jämförbara nyckeltal som på ett trovärdigt och validerbart sätt kan ge en bild av effekterna av individ- och familjeomsorgens arbete. Huddinges individ- och familjeomsorg kommer att påbörja ett utvecklingsarbete med Rådet för kommunala analyser (RKA) och fungera som pilotkommun i arbetet med att försöka hitta gångbara indikatorer.

Individ- och familjeomsorgen i hela landet, har generellt svårigheter att få klienter att svara på de nationella brukarenkäterna. Individ- och familjeomsorgen i Huddinge har under året arbetat med att öka delaktigheten och löpande ta reda vad målgrupperna anser om det stöd de får. Under hösten påbörjas ett arbete med att genomföra brukarenkäter vid varje avslutad utredning och biståndsbedömd insats. Arbetet kommer att påbörjas inom de indikatorer som nämnden valt att följa kopplat till brukarbedömningen i verksamhetsplanen, men målet är att det långsiktigt sedan ska utökas till nämndens samtliga insatser.

Nämndens arbete mot målet för ekologisk hållbarhet fortlöper. Nämndens etappmål om en ökning av andelen fossilbränslefria fordon uppnås. För att lyckas nå kommunfullmäktiges mål om att samtliga av nämndens fordon ska vara fossilbränsleoberoende till slutet av 2024, måste socialnämnden öka takten med att fasa ut fordonen. En utfasningsplan där kostnaderna för denna omställning framgår kommer att tas fram under hösten.

Den märkbara volymökningen av avhoppare från kriminell bana lyfts som en händelse av väsentlig betydelse, då varje enskilt ärende medför höga kostnader.

Nämndens arbete med internkontrollplanen bedöms sammantaget som god. Åtgärder rörande risken om arbetet med avhoppare från kriminell bana kommer inte att kunna uppnås under året. Åtgärderna kring risken som rör insatser för brukare med boendestöd har försenats något på grund av pandemin, men bedöms bli klar under året. Nämndens systematiska kontroll samt åtgärder kopplade till extern revision är genomförda med gott resultat.

Område	Preliminär bedömning
Ekonomi	Uppnås
Nämndens mål (samlad)	Uppnås
God ekonomisk hushållning	Uppnås

Bedömningen är att målet för god ekonomisk hushållning uppnås. Bedömningen görs utifrån att socialnämnden har en ekonomi i balans per augusti och prognosen för 2021 är positiv med 3,4 miljoner kronor, att nämndens mål sammantaget beräknas uppnås under året och att nämnden har en god intern kontroll på sina verksamheter.

Nämndens mål och resultat

Nämndens mål

Målområde: God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Skattemedel används effektivt

Nämndmål: Huddinges individ- och familjeomsorg är effektiv

En grund för en effektiv socialtjänst är att de insatser som beviljas matchar målgruppernas behov och leder till en positiv varaktig förändring. Genom att verksamheten utvecklar arbetet med att ytterligare tydliggöra målen med de insatser som beviljas förväntas insatstiderna förkortas, vilket såväl innebär en kostnadsbesparing som en ökad kvalitet för den enskilde.

Det effektiviseringsarbete som pågår handlar om att identifiera vilka åtgärder som leder till hållbara förändringar till en rimlig kostnad. För att nå framgång i arbetet behöver verksamheten utgå ifrån en kunskapsbaserad praktik, evidensbaserade metoder och i högre grad systematiskt följa upp de insatser där evidens saknas. Sedan behöver omfattning av insatser möta behoven utifrån vilka utmaningar den enskilde har.

En annan aktivitet som är under framtagande vilken har en positiv påverkan på effektiviteten är digitalisering av mottagande av orosanmälningar. Idag kan anmälan göras digitalt men det saknas en integration mellan e-tjänsten och verksamhetssystemet vilket leder till ökad administration och längre ledtider.

Genom att göra socialtjänsten mer lättillgänglig ska individen/familjen kunna få stöd i ett tidigare skede utan biståndsbeslut. Genom att nå individ- och familjeomsorgens olika målgrupper med tidiga insatser förväntas fler kunna erbjudas hjälp för samma kostnad.

Ett mått på att resurserna används effektivt är genom att följa budgethållningen. Prognosen för året vid delår 2 visar på ett positivt resultat med 0,8 procent.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål
Budgethållning (%)	4,1%	9,0%	0,8%*	0

* Uppgiften för 2021 avser prognosen för helåret.

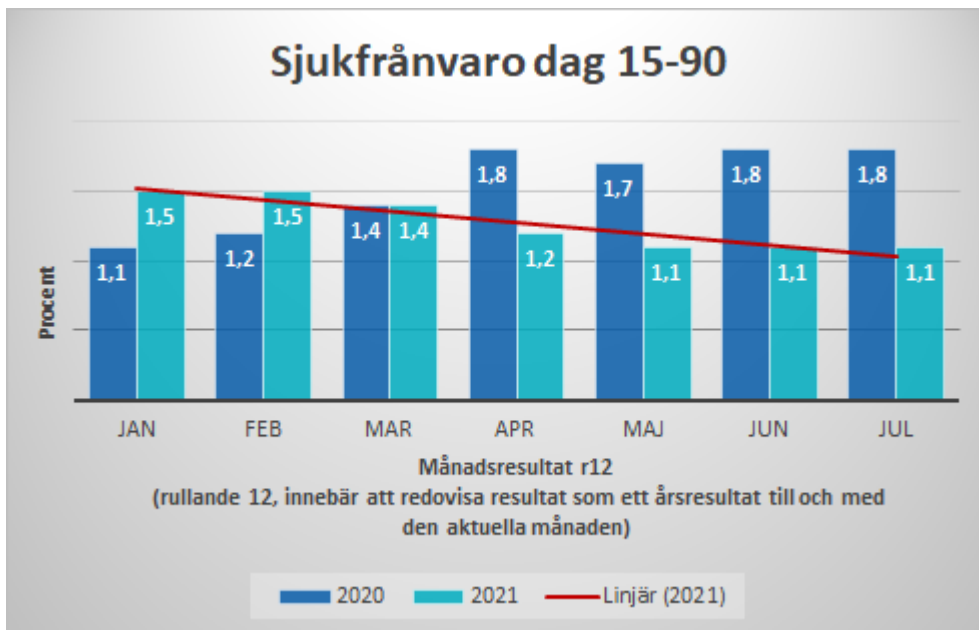
Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndmål: Sjukfrånvaron hos medarbetare är låg

Målet om att sänka sjukfrånvaron inom socialnämnden har särskilt fokuserat på intervallet dag 15-90 då detta intervall ökade mest under 2020 och utifrån att det finns en risk att intervallet är inkörsporten till den längre sjukfrånvaron.

Socialnämndens sjukfrånvaro för dag 15-90 per den 31 juli 2021 har minskat med 0,7 procentenheter sedan motsvarande period föregående år och ligger på samma nivå som för januari 2020. Minskningen av sjukfrånvaron i intervallet har hållit i sig sedan mars månad. Sjukfrånvaron för dag 15-90 per den 31 juli 2021 har minskat för både kvinnor och män jämfört med samma period 2020.

En trolig bidragande orsak till att sjukfrånvaron har minskat inom verksamheten är ett ökat distansarbete och att medarbetarna upplever att det är lättare att få ihop arbete och vardagsliv. Genom distansarbete och att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer avseende covid-19 har smitta kunnat undvikas på arbetsplatsen.

Målvärdet för året är 1,2 procent, vilket uppnåddes under april månad 2021. Måluppfyllelsen per 31 augusti får anses vara mycket god förutsatt att trenden håller i sig.

Nämndens pågående aktiviteter för minskad sjukfrånvaro

Förebyggande samtal mellan chef och de medarbetare som har haft upprepad korttidssjukfrånvaro genomförs. Detta då hög korttidssjukfrånvaro är en riskfaktor för längre sjukskrivning. Det är därför viktigt att chefer kan vidta tidiga åtgärder. Hälsosamtal har även vid behov erbjudits hos företagshälsovården för de medarbetare som har haft upprepad korttidssjukfrånvaro.

För att öka det systematiska rehabiliteringsarbetet tillämpar socialnämndens chefer handlingsplan för återgång i arbetet för medarbetare som har varit sjukskrivna mer än 30 dagar.

Kontinuerlig uppföljning kring statistik för sjukfrånvaro för samtliga sjukfrånvarointervall sker i samverkan mellan verksamhetens chefer och HR-enheten. Detta för att finna orsaker bakom och tidigt kunna sätta in lämpliga åtgärder.

Indikatorer	2019	2020	Aug 2021	Etappmål
Sjukfrånvaro i procent, dag 15-90	1,2 %	1,6 %	1,1 %	1,2 %

Målområde: En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Lyckad skolgång och tidiga insatser lägger grunden för framtiden

Nämndmål: Barn och vuxna får det stöd de behöver i ett tidigt skede vilket leder till självständighet

För att nå föräldrar innan problem är för stora har verksamheten arbetat med att utöka föräldrastödet som erbjuds och styra verksamheten mot en mer lättillgänglig socialtjänst. Exempelvis har antalet föräldrarådgivare utökats och kopplats till skolorna, mobila föräldrarådgivare har införts och utbudet av föräldrastödskurser har utökats för att svara upp mot föräldrarnas behov.

Pandemin har inneburit att verksamheten fått ställa om och tidigare gruppverksamheter har ersatts av att erbjuda stöd på individnivå, alternativt genom digitala föräldrastödsgrupper.

Det mått som nämnden valt att följa som en indikator på hur arbetet mot målet går är hur stor andel av föräldrar som deltagit i föräldrastödsinsats och som anser att de har fått stöd och vägledning i sin föräldraroll.

Karolinska Institutet följer i sin forskning systematiskt upp individ- och familjeomsorgernas arbete med föräldrastödsprogrammet ABC¹. Resultatet skattas från 1-5, där 1 är mycket sämre och 5 är mycket bättre. I årets

¹ ABC - Alla Barn i Centrum, <https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/barn-och-unga/unga-som-begar-brott/exempel-brottsforebyggande-metoder/alla-barn-i-centrum--abc/>

resultat har Huddinge ett medelvärde på 4,2 efter genomfört ABC -program.

Individ- och familjeomsorgen kommer att utvidga denna uppföljning till samtliga av verksamhetens föräldrastödsgrupper. Målet är att efter varje genomförd grupputbildning undersöka föräldrarnas upplevelse av stödet. Under hösten kommer denna utvidgade undersökning att börja mätas så att nämnden till verksamhetsberättelsen har ett nuläge.

Under året har kunskapshöjande aktiviteter genomförts som NPF-certifiering (neuropsykiatriska funktionshinder) inom öppenvården barn- och ungdom. Ett utbildningspaket har tagits fram för förskolepersonal för att öka kunskapen kring risk- och skyddsfaktorer kopplade till barns behov och utveckling och för att öka kunskapen hos förskolans personal om de stödinsatser som socialtjänsten kan erbjuda i ett tidigt skede.

Med stöd av statsbidrag har ett arbete med att stärka barnrättsperspektivet genomförts inom socialpsykiatri som både har handlat om att öka kunskapen och att ge direkt stöd till personer inom socialpsykiatri som tillika är föräldrar. En ökad medvetenhet hos handläggare och behandlare kring barn och barns situation vars föräldrar har psykiska problem bedöms skapa bättre förutsättningar för att tidigt uppmärksamma barnens behov.

I nämndens nya uppdrag att ansvara för kommunens preventionsarbete inom VINR (Våld i nära relationer), ANDTS (Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel) samt psykisk ohälsa har fokus legat på att ta fram en struktur för ett långsiktigt hållbart arbete. En förankringsprocess har gjorts över förvaltningarna för att tydliggöra uppdrag, ansvar och roll.

Kommunfullmäktigemål: Huddinges verksamheter präglas av kvalitet och valfrihet

Nämndmål: Barn och vuxna beviljas insatser som leder till en varaktig positiv förändring

De mått som skulle ge nämnden indikatorer på hur arbetet mot målet går, har sedan verksamhetsplanen fastställdes tagits bort från Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)² som nationellt jämförbara mått. Måtten rörde att följa andelen som ej återaktualiserats ett år efter avslutad insats eller utredning inom tre av nämndens målgrupper. Argumentet för borttagningen har enligt Rådet för kommunala analyser (RKA) varit att det inte ensidigt är att ses som en kvalitetsbrist att personer återaktualiseras hos socialtjänsten, något som förvaltningen tidigare påpekat.

Förvaltningen kommer att vara pilotkommun i samarbete med RKA för att ta fram gångbara nyckeltal för individ- och familjeomsorgen, *Koll på IFO*, som ska kunna användas i effektiviseringsarbete och jämförelser. Arbetet kommer att påbörjas under november 2021.

Att arbeta enligt evidensbaserade metoder och arbetssätt skapar förutsättningar för att få en varaktig effekt av sitt arbete och insatser. Utifrån det har ett större fokus lagts på att involvera den enskildes nätverk och det genomförs en utökad samverkan mellan myndighetsutövningen och öppenvården för att erbjuda rätt insatser utifrån den enskildes behov.

Genom de samverkansrutiner som finns mellan enheter inom nämnden, men också med enheter inom gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden, uppmärksammas barnperspektiv i verksamheternas gemensamma ärenden. Verksamheten ser däremot ett behov av att barnrättsperspektiv ytterligare behöver förstärkas i såväl vårt interna arbete som i rutiner kring samverkan rörande ärenden som finns aktuella inom flera nämnder.

Nämndmål: Barn och vuxna upplever en förbättrad situation efter beviljat stöd från socialtjänsten

Indikatorerna är hämtade från SKR:s undersökning om brukares uppfattning av kvalitet inom individ- och familjeomsorg och publiceras i december 2021. Sedan planeringen för 2021 gjordes, har resultat för 2020 publicerats i Kolada.

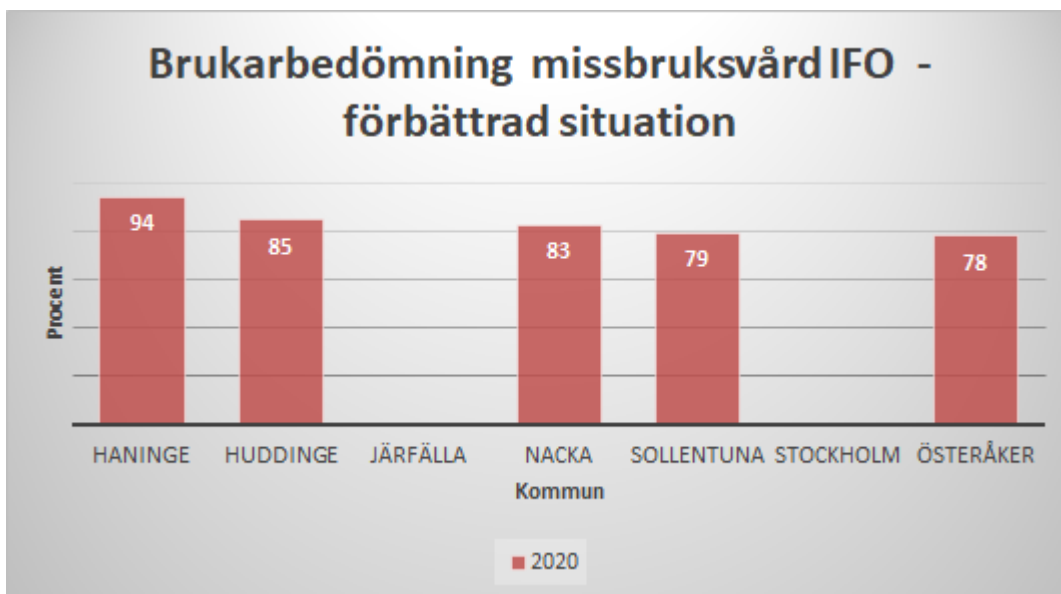
Då svarsfrekvensen varit för låg, finns inga resultat för brukarbedömningar barn- och ungdomsvård IFO - förbättrad situation, för varken barn och ungdomar eller vårdnadshavare.

Verksamheten har under året arbetat med att öka delaktigheten och ta reda vad målgrupperna anser om det stöd de får. Under hösten påbörjas ett arbete med att genomföra brukarenkäter vid varje avslutad utredning och biståndsbedömd insats.

Brukarbedömning våld i nära relationer – förbättrad situation är en indikator som kommer att följas i den egna kommunen, då den inte ingår i SKR:s undersökning. Till verksamhetsberättelsen kommer ett nulägesresultat att kunna presenteras.

² Databas som tillhandahåller nationell statistik för olika verksamheter inom kommuner och regioner. <https://www.kolada.se/>

Av länets 26 kommuner har 13 kommuner nationellt jämförbara resultat för året rörande brukarbedömning missbruksvård IFO -förbättrad situation. Huddinge uppvisar näst bäst resultat i jämförelse med våra jämförelsekommuner.

Etappmålet för 2021 var satt till 80 procent. Detta resultat uppnås redan under 2020 då resultatet var 85 procent. Eftersom resultatet släpar efter ett år, är det inte möjligt att säga att den positiva utvecklingen beror på det arbete man genomfört under året för att nå målet, utan utvecklingen behöver följas under flera år.

Indikatorer	2018	2020	Etappmål
Brukarbedömning missbruksvård IFO - förbättrad situation, andel (%)	78%	85 %	80 %

Målområde: Naturkommun som tar klimatansvar - ekologisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Minska klimatpåverkan

Nämndmål: Minskade utsläpp från fordon och tjänsteresor

Enligt tidigare beslut i kommunfullmäktige ska kommunens fordonswara vara fossilbränsleoberoende vid utgången av 2024, i enlighet med Huddinge kommuns miljöprogram.

För att socialnämnden ska nå målet till december 2024 behöver man byta ut 11 fordon, vilket innebär en takt om 3-4 fordon per år.

Utfasningen innebär en kostnadsnivåhöjning för nämndens verksamheter då kapitalkostnaden för leasing blir högre när äldre bilar med en låg månadskostnad byts ut mot elbil eller gasbil.

För att kommunfullmäktiges mål ska kunna nås, behöver en lösning för finansiering av denna konstanta kostnadsökning finnas. Förvaltningen kommer med stöd av fordonswarare på kommunstyrelseförvaltningen under hösten att ta fram en utfasningsplan där kostnaderna för denna omställning framgår.

Indikatorer	2019	2020	Aug 2021	Etappmål
Fordon med förnyelsebara drivmedel i fordonswaraflottan (%)	38,1 %	42,9 %	45 %	Öka

Händelser av väsentlig betydelse

Socialtjänsten har under 2021 haft ett ökat inflöde av personer som är motiverade att hoppa av den kriminella banan. Antalet ärenden har tidigare legat mellan två till tre per år. Runt årsskiftet 2020/2021 ökade antalet ärenden till åtta. Anledningen till denna ökning tros vara en följd av polisens framgångsrika arbete mot kriminella nätverk.

Socialtjänsten har ansökt om ersättning från nationella operativa avdelningen inom polisen (NOA) för detta arbete. Kostnaderna hittills i år har uppgått till 3,3 miljoner kronor. Prognosen för helåret är 5,2 miljoner kronor. Bidraget från NOA är 2,4 miljoner kronor. Detta får ekonomiska konsekvenser för individ- och familjeomsorgen då det stöd som ges till kriminella avhoppare idag finansieras inom befintlig budget med de medel som avsätts för individ- och familjeomsorgens övriga insatser.

Ekonomi

Socialnämnden som helhet har en positiv avvikelse mot budget med 3,8 miljoner kronor per 31 augusti. Prognosen för helåret 2021 är positiv med 3,4 miljoner kronor. Av den prognostiserade avvikelsen för nämnden utgör 0,7 miljoner kronor ökade hyror för lokaler inhyrda från Huga bostäder AB. Detta inkluderar även en retroaktiv ökning från 2020. Förväntningen är att nämnden under hösten kommer tilldelas budgetmedel för att hantera denna ökning men eftersom beslut ännu inte fattats har det inte tagits hänsyn till detta i prognosen.

Intäkterna är 2,5 miljoner kronor högre än budget. Det beror främst på retroaktiva statsbidrag om 2,4 miljoner kronor från Migrationsverket som resultatförts. De totala intäkterna är lägre i år jämfört med förra året. Det beror på att ersättningen från Migrationsverket varierar över tid och mellan åren. Antalet ärenden minskar successivt vilket också har betydelse för att intäkterna minskar. Kostnaderna är högre 2021 jämfört med 2020. Socialnämndens ansvar har utökats med socialpsykiatriens myndighetsutövning vilket har bidragit till högre kostnader som täckts genom budgetkompensation från vård- och omsorgsnämnden.

Personalkostnaderna är 8,3 miljoner kronor lägre än budget per augusti. I prognosen beräknas kostnaderna bli nästan 12 miljoner kronor lägre än budget. Prognosen bygger på att det är ett glapp mellan personal som slutar och när tjänsten är återbesatt, då det tar tid att rekrytera nya medarbetare.

Kompetent personal är viktig för att driva verksamheterna på bästa sätt. För att inte det ska skapas flaskhalsar och förhindra att det pågående systematiska utvecklingsarbetet stannar av har det funnits behov av att förstärka med konsulter under tiden rekrytering pågår. Kostnaden för konsulter beräknas bli 2,4 miljoner högre än budget. I konsultkostnader ingår även handledning och tolkkostnader. Kostnaderna för inhyrd personal är 2,0 miljoner kronor.

Kostnader för köp av verksamhet är 6 miljoner högre än budget. I prognosen beräknas kostnaderna bli 8 miljoner högre än budget. Volymen placeringar i åldersgruppen 0-20 år är i genomsnitt 63,3 per månad jämfört med den budgeterade volymen om 61,5 per månad.

I genomsnitt har 44,4 månadsplaceringar varit aktuella för vuxna till och med augusti. Budgeten är beräknad till 43,6 månadsplaceringar. De tre första månaderna var volymen placeringar lägre än budget. Från april månad har de successivt ökat. Prognosen bygger på att volymen kommer ligga kvar på en hög nivå året ut.

Driftredovisning, tkr	Helår			Perioden januari-augusti			Perioden föregående år
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall
Verksamhetens intäkter	50 149	51 927	1 778	32 990	35 519	2 529	43 829
Personal	277 573	265 650	11 923	184 398	176 119	8 279	172 323
Lokaler	21 106	21 957	-851	14 070	14 453	-383	14 551
Bidrag kostnader	2 391	1 676	715	1 597	1 084	513	1 497
Köp av verksamhet	150 316	158 295	-7 979	100 127	106 141	-6 014	100 871
Övrigt	21 611	23 822	-2 211	14 407	15 554	-1 147	15 156
Verksamhetens kostnader	472 997	471 400	1 597	314 599	313 349	1 251	304 398
Årets resultat	422 848	419 473	3 375	281 609	277 830	3 780	260 569

Ekonomi, drift (per verksamhet)

Verksamheter (tkr)	Helår			Perioden			Perioden föregående år Utfall
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget ackumulerat aug	Utfall ackumulerat aug	Avvikelse ackumulerat aug	
Socialpsykiatri	70 108	69 808	300	46 808	46 537	271	40 341
Vård och behandling	346 733	342 341	4 392	230 451	227 234	3 217	212 924
Nämnd och övergripande verksamhet	6 007	4 576	1 431	4 003	2 640	1 363	3 035
Ensamkommande barn och unga	0	2 748	-2 748	348	1 418	-1 070	4 268
Summa nettokostnad	422 848	419 473	3 375	281 609	277 829	3 780	260 569

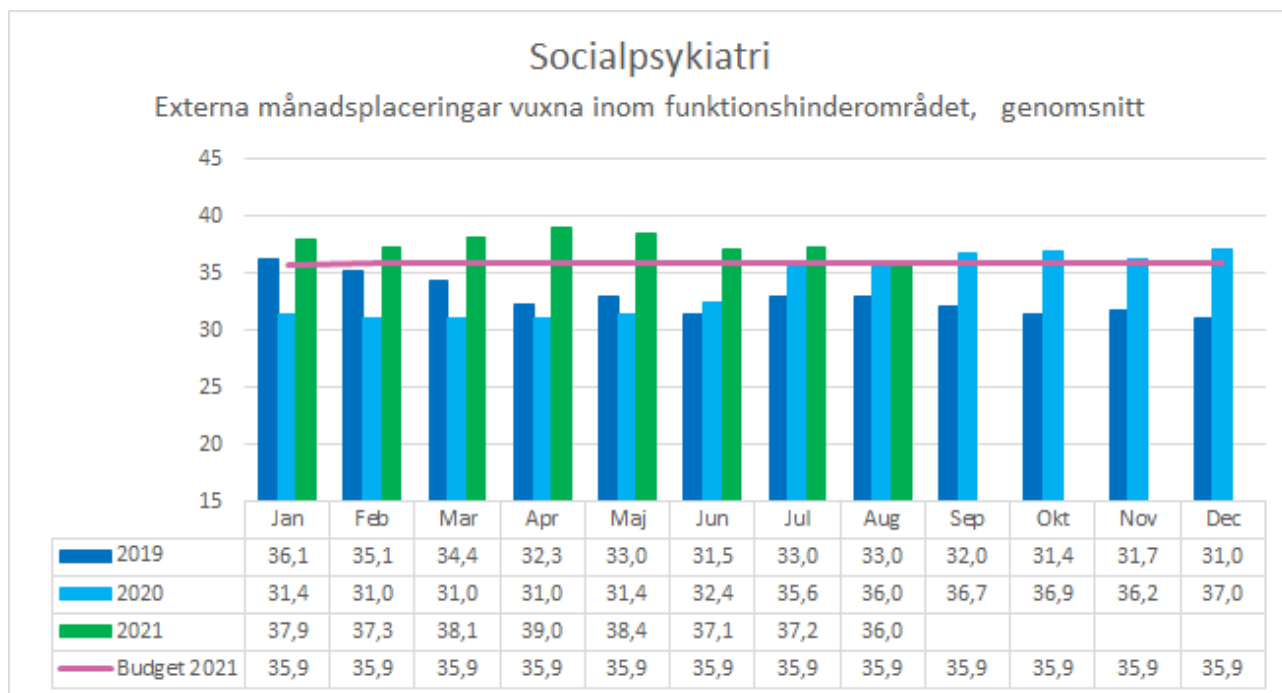
Socialnämndens verksamhetsområden är socialpsykiatri, vård och behandling samt ensamkommande barn och unga. Alla verksamheter utom ensamkommande barn och unga har en ekonomi i balans. Respektive verksamhetsområde kommenteras nedan.

Socialpsykiatri

Verksamhet, tkr	jan-aug 2019	jan-aug 2020	jan- aug 2021
Socialpsykiatri funktionshinder	41 223	40 341	46 537

Verksamheten inom socialpsykiatrin omfattar boenden, boendestöd, sysselsättning och träfflokaler. Från årsskiftet 2021 har biståndsbedömning och handläggning av köp av externa platser flyttats till socialnämnden.

Nettokostnaderna är högre 2021 jämfört med tidigare år. Det beror på att myndighetsutövningen flyttats från vård- och omsorgsnämnden till socialnämnden, Den nya enheten är bemannad med 5,6 årsarbetare. Nyrekrytering har pågått under våren och sommaren. I avvaktan på att de nya medarbetarna ska komma på plats har konsulter anlits.

I diagrammet visas utvecklingen av externa placeringar för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Antalet

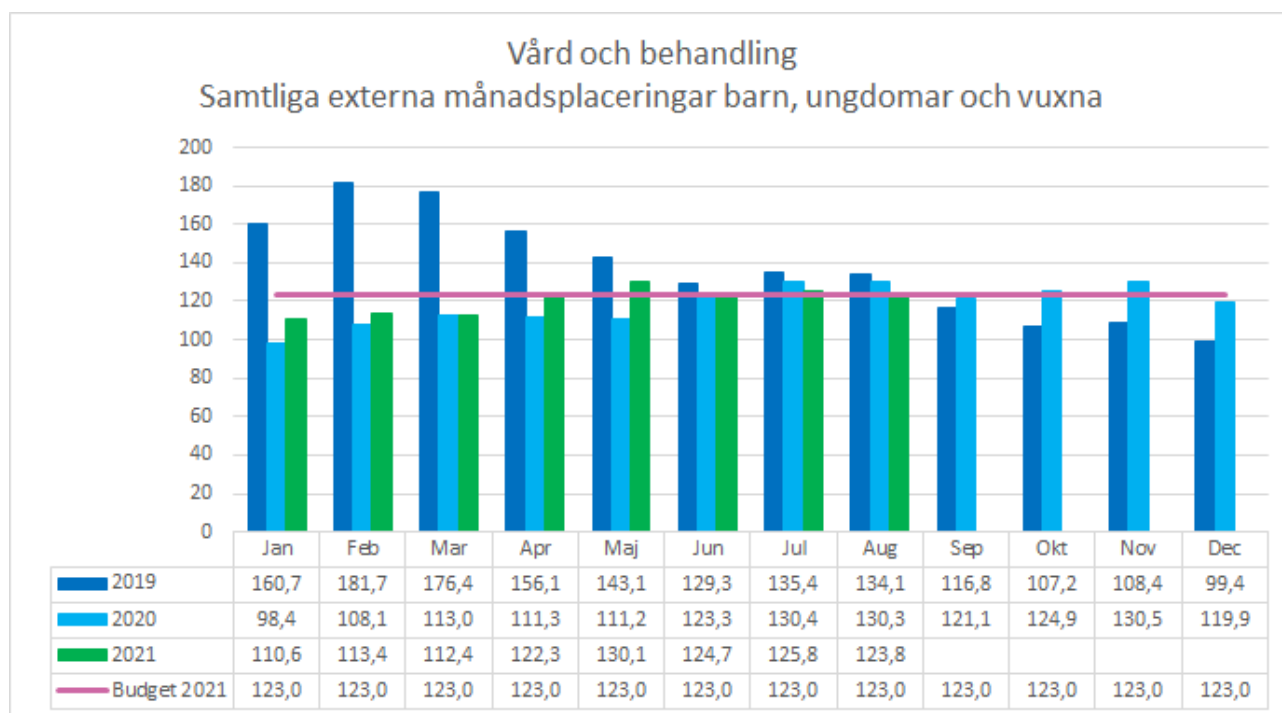
månadsplacerade ligger på en högre nivå 2021 jämfört med de två tidigare åren. En åtgärd för att få kontroll på kostnaderna är att de nya handläggarna går igenom samtliga ärenden och känner till brukarnas särskilda behov av stöd så att insatsen är rätt.

Vård och behandling

Verksamhet, tkr	jan-aug 2019	jan-aug 2020	jan- aug 2021
Vård och behandling	229 587	212 924	227 234

Inom verksamhetsområdet vård och behandling beslutas om insatser enligt socialtjänstlagen (SoL)³. Därutöver finns speciallagstiftning som till exempel lagen om vård av unga (LVU)⁴ och lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)⁵.

Verksamheten omfattar insatser till barn och unga 0-20 år, vuxna med beroendeproblematik, barn och vuxna som upplevt våld i nära relation. Insatser till personer som hoppar av en kriminell bana ingår också både i redovisade nettokostnader och i statistiken.

Nettokostnaden för vård och behandling är högre 2021 jämfört med 2020 men lägre än 2019. Det är främst kostnaden för externa placeringar som ökat. Trots att den totala volymen är lägre i år jämfört med förra året är kostnaden högre med 5,9 miljoner kronor eller 8 procent. Placeringar för ungdomar på Statens institutionsstyrelse (SIS) är särskilt kostsamma. Priset per dygn har ökat med 19 procent jämfört med 2020. Kostnaden för placeringar av avhoppare från kriminella nätverk som inte täcks av statliga bidrag är 3,3 miljoner kronor till och med augusti.

Den totala volymen för externa placeringar för barn, ungdomar och vuxna är lägre i augusti jämfört med tidigare år, vilket beror på en minskning i volymerna av placeringar på grund av våld i nära relation. I genomsnitt har 12,6 månadsplaceringar varit aktuella hittills under 2021. Det kan jämföras med genomsnittet om 23,2 under hela 2020 och 24,9 under hela 2019. Enheten mot våld i nära relation har utvecklat sitt arbetssätt gällande hur behov av skyddat boende bedöms, där man nu gör mer grundliga utredningar innan beslut fattas och utvecklat uppföljningen av placeringarna. Det har lett till att antalet placeringarna på grund av akut skyddsbehov minskat och att placeringstiderna kortats. För de som inte har ett akut skyddsbehov har insatser erbjudits inom öppenvården.

Däremot ökar volymerna något både inom barn och unga 0-20 år och vuxna med beroende. Antalet barn och unga som blivit föremål för externa placeringar ökade i mars och har sedan legat på en stadig nivå fram till augusti. Ökningen rör framför allt jourhemsplacerade barn i åldrarna 0-12 år.

³ Socialtjänstlag (2001:453)

⁴ Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

⁵ Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall

Ökningen av externa placeringar i gruppen vuxna med beroende beror bland annat på att öppenvården i egen regi på grund av anpassningar av verksamhet rörande covid-19, inte kunnat genomföra behandlingsprogram i grupp i samma utsträckning som tidigare. Behandlingen har istället behövt genomföras i mindre grupper eller genom individuell behandling. Det har inneburit att man kunnat ta emot färre personer inom öppenvården än tidigare, vilket i sin tur medfört att behovet av externa placeringar i stödboende för de som inte kunnat erbjudas behandling inom öppenvården ökat. Antalet ansökningar har i sig inte ökat. Socialtjänsten har även tagit emot fler klienter som vill hoppa av den kriminella banan jämfört med tidigare år.

Nämnd och övergripande verksamhet

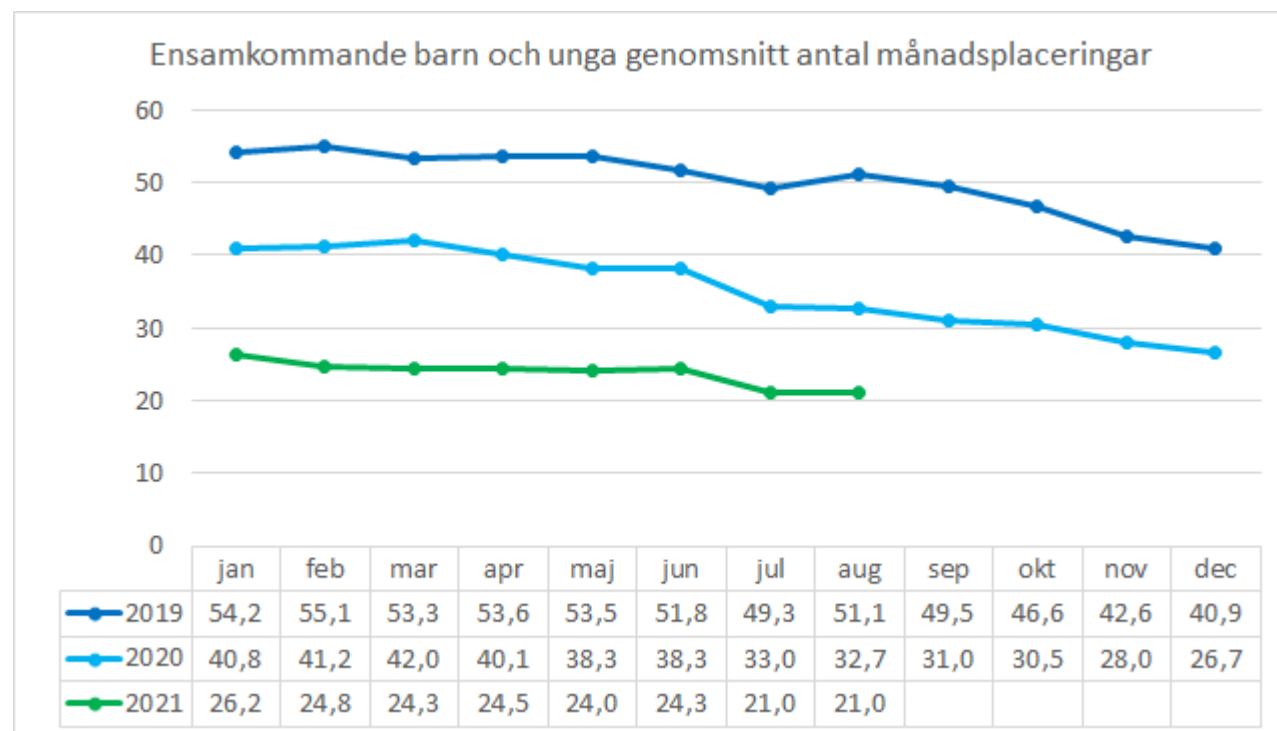
Verksamhet, tkr	jan-aug 2019	jan-aug 2020	jan- aug 2021
Nämnd och övergripande verksamhet	15 076	3 035	2 640

Socialförvaltningens stabsorganisation flyttades från socialnämnden till vård- och omsorgsnämnden första januari 2020. Förutom kostnader för nämnden redovisas kostnader för personalförsörjningsmedel, hälsovårdsrelaterade tjänster, fackligt tid och föreningsbidrag här.

Ensamkommande barn och unga

Verksamhet, tkr	jan-aug 2019	jan-aug 2020	jan- aug 2021
Ensamkommande barn och unga	-483	4 268	1 418

Verksamheten för ensamkommande barn och unga ska finansieras genom återsökning för kostnader hos Migrationsverket. Migrationsverket betalar ut ersättning för LVU-placeringar. Däremot är socialtjänsten ibland tvungen att fatta SoL-beslut på grund av att ungdomens omsorgsbehov inte uppfyller kravet på LVU-placering. Kostnaden för SoL-placeringar är högre än schablonintäkten från Migrationsverket vilket är förklaringen till att verksamheten inte går plus minus noll. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för ensamkommande barn och unga, därför kan inte insatser enkelt avslutas. Volymen minskar successivt och i augusti är 21 placeringar aktuella.

Covid-19

Intäkter och kostnader som redovisas i tabellen nedan är öronmärkta i redovisningen. Intäkterna om 772 tusen kronor är statsbidragsintäkter för sjuklönekostnader. Boendestödsverksamheten har haft personalkostnader som är kopplade till covid-19. Övriga kostnader avser förbrukningsmaterial som används i verksamheterna i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Generellt har verksamheterna ställt om i stället för att ställa in och verksamheten bedrivs på ett smittsäkert sätt.

Anpassningen har till exempel inneburit att verksamheter riktad till vuxna med beroende inte kunnat ta emot klienter i grupp. Klienterna har istället erbjudits enskilda samtal med behandlaren.

I prognosen görs ett antagande att det kan bli aktuellt att ta in extra vikarier om personal eller brukare insjuknar i covid-19 under hösten.

Covid-19, ekonomiska konsekvenser, tkr	Utfall perioden	Prognos helår
Intäkter (minskade - /ökade +)	772	830
Personalkostnader (minskade + /ökade -)	-21	-42
Övriga kostnader (minskade + /ökade -)	-113	-112
Minskade nettokostnader (+) /ökade nettokostnader (-)	638	676

Riktade statsbidrag

Under verksamhetsåret 2021 har socialnämnden fått sammanlagt 6 025 tusen kronor i riktade statsbidrag. När detaljbudgeten görs hösten innan verksamhetsåret är det inte helt fastställt vilka statsbidrag som kommer vara möjliga att söka, vilket medför att vissa statsbidrag inte är inräknade i budgeten. Nedan redovisas de statsbidrag som socialnämnden tagit emot 2021.

Riktat statsbidrag (tkr)	Bidrag	Kostnad	Netto	Bidrag inräknat i budget	Bidrag inräknat i prognos
Personligt ombud	1 214	2 295	-1 081	1 208	1 214
Uppdrag psykisk hälsa 2021	1 655	1 655	0	1 046	1 655
Statsbidrag för sociala insatser för barn och unga i utsatta områden 2021	1 919	1 919	0	575	1 919
NOA-medel - Statliga medel till avhopparkerksamhet	2 450	5 215	-2 765	0	2 450
Summa	6 025	11 084	-3 846	2 829	6 025

Personliga ombud stödjer personer med psykiska funktionsnedsättningar i kontakten med myndigheter. Målsättningen är att hjälpa personer att leva ett mer självständigt liv, med möjlighet att ta del av samhällets utbud av vård, stöd och service. Bidrag 1 214 tusen kronor.

Uppdrag psykisk hälsa finansieras genom riktade stimulansmedel med syfte att arbeta förebyggande för psykisk hälsa och mot suicid. Bidrag 1 655 tusen kronor.

Statsbidrag för sociala insatser för barn och unga i utsatta områden. Syftet med statsbidraget är att minska risken för barn och unga att dras in i, eller på andra sätt drabbas av, kriminalitet. Metoden som används är samverkan mellan olika aktörer såsom socialtjänst, polis och skola. Bidrag 1 919 tusen kronor.

Ersättning för verksamhetskostnader för avhoppare från Nationella Operativa Avdelningen (NOA) inom polisen. Socialtjänsten kan återsöka bidrag från NOA. NOA kan bevilja ersättning för placerings- och omkostnader kopplat till den enskilda klienten. De beviljade statsbidragen motsvarar inte de kostnader förvaltningen haft för arbetet med avhoppare, vilket lyfts som händelser av väsentlig betydelse. Bidrag 2 450 tusen kronor.

Investeringar

Nämndernas investeringar

Investering, tkr	Helår			Perioden		
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Ombyggnad Klockarvägen	237	237	0	237	237	0
Arbetsmiljö, Röntgenvägen	539	539	0	539	539	0
Digital mötesbokning	250	250	0	0	0	0
Oförutsedda investeringar	474	0	474	224	0	224
Summa investeringar	1 500	1 026	474	1 000	776	224

Investeringsbudgeten är på 1,5 miljoner kronor. Investeringarna har rört renovering av ett konferensrum samt utbyte av takbelysning har bytts ut på Röntgenvägen i syfte att förbättra arbetsmiljön. Prognosen för 2021 års investeringar är drygt 1 miljon kronor.

Lokaler

Socialnämnden har inga större pågående lokalprojekt 2021 som får återverkningar på ekonomin i relation till nämndens tilldelade ram.

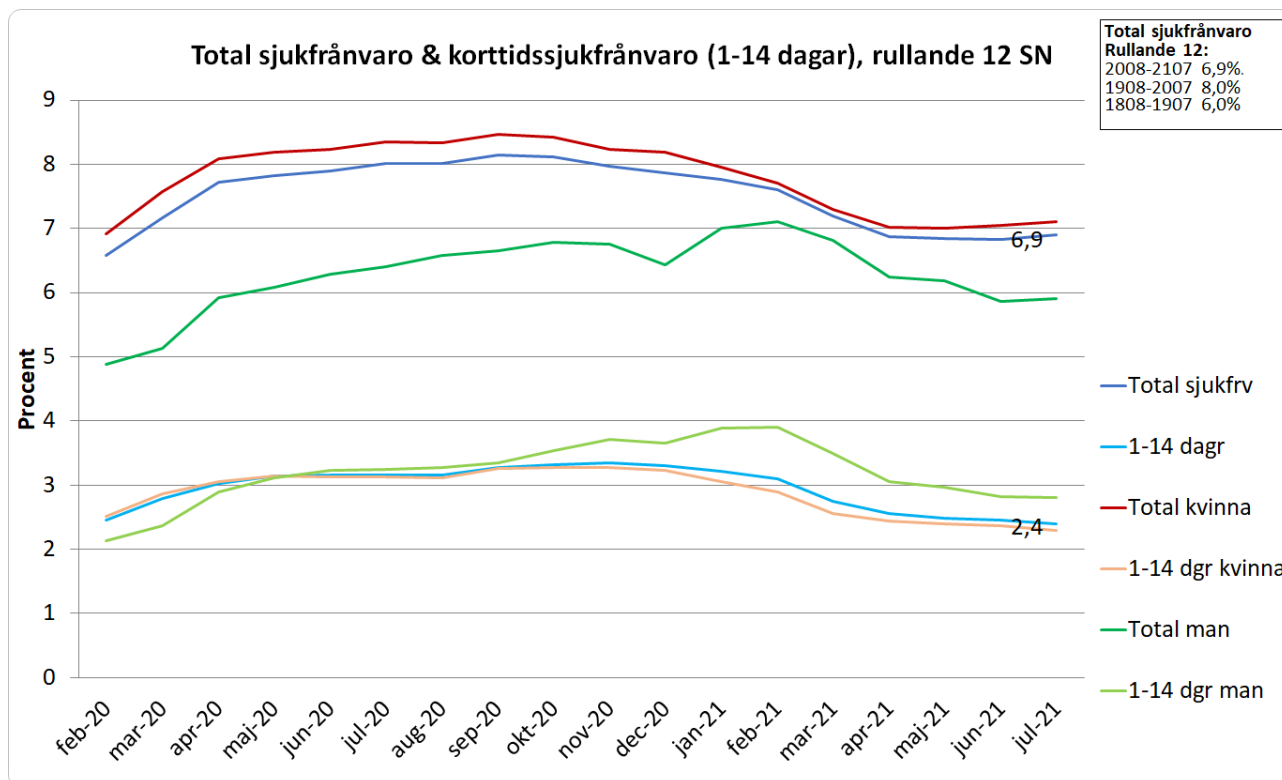
Hyrorna för lokaler inhyrda från Huga bostäder AB har 2021 ökat med drygt 0,7 miljoner kronor. Förväntningen är att nämnden i samband med att delårsrapporten per augusti hanteras av kommunstyrelsen, tilldelas budgetmedel för att hantera denna ökning.

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda	Augusti 2020	Augusti 2021	Skillnad
Antal anställda	375	399	+24

Socialnämnden har totalt 399 anställda per den 31 augusti 2021, vilket är en ökning med 6,4 procentenheter sedan föregående år. Orsakerna till ökningen är att myndighetsutövningen inom socialpsykiatrin har flyttats från vård- och omsorgsnämnden till socialnämnden samt en utökning av två medarbetare som arbetar med kommunens preventionssamordning.

Sjukfrånvaron⁶, r12⁷, till och med juli 2021

Den totala sjukfrånvaron var i juli 6,9 procent, vilket är en minskning med 1,1 procentenhet jämfört med samma period 2020.

Korttidsjukfrånvaron (1-14 dagar) var i juli 2,4 procent, vilket är en minskning med 0,8 procentenheter jämfört med

⁶ Total sjukfrånvaro samt korttidsjukfrånvaro dag 1–14, och även uppdelat per kön, i ett diagram innehållande de senaste 18 månaderna.

⁷ r12 = rullande 12, innebär att redovisa resultat som ett årsresultat till och med den senaste månaden, i detta fall 31 juli 2021.

samma period föregående år.

Sett över en 18 månaders-period har sjukfrånvaron för män ökat såväl i korttidsjukfrånvaron med 0,7 procentenheter som i den totala sjukfrånvaron med 1,0 procentenheter.

Fördelningen av sjukfrånvaron mellan könen följer utvecklingen i samhället i stort där kvinnor har en högre sjukfrånvaro än män. Däremot har skillnaden mellan mäns och kvinnors sjukskrivning inom nämndens verksamheter jämnats ut mer under de senaste 18 månaderna. Det är oroväckande att männens sjukfrånvaro ökat och fortsatta aktiviteter för att minska sjukfrånvaron pågår. Det bör dock uppmärksammas att kvinnornas sjukfrånvaro legat på en relativt konstant nivå, trots rådande pandemi.

En förklaring till denna omotiverade skillnad skulle kunna vara att medelåldern inom nämndens verksamheter för män är högre än för kvinnor, 50 respektive 45 år. En annan kan finnas i den procentuella fördelningen kring antalet anställda mellan könen där kvinnor utgör 81 procent av de anställda och män 19 procent. Skillnaden i enskilda ärenden för män ger därför ett större utslag på den procentuella andelen.

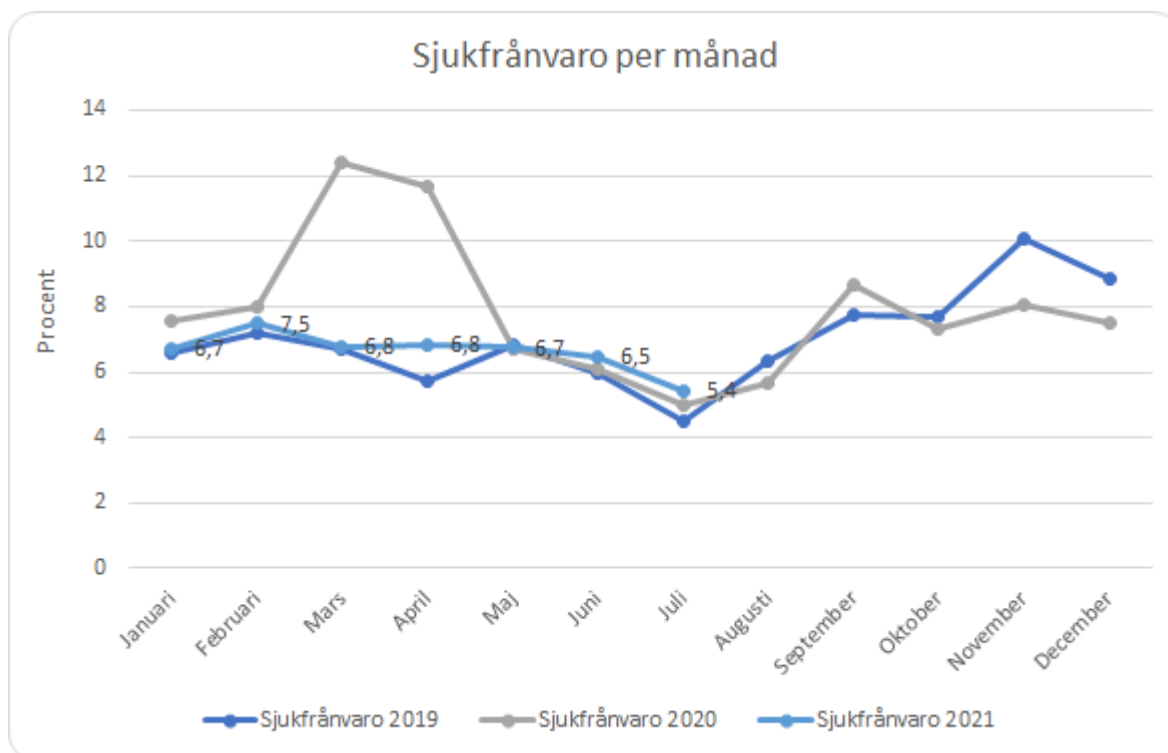
Ytterligare en tänkbar förklaring kan vara effekterna av att fler kunnat distansarbete. Enligt en undersökning som TCO⁸ genomfört framkommer att män som jobbat hemma under pandemin är mer stressade över livspusslet än de som är kvar på arbetsplatsen. Däremot upplever sig hemarbetande kvinnor mindre stressade.

Förvaltningen har haft ett särskilt fokus på sjukfrånvaron i intervallet 15-90 dagar då frånvaron ökade mest i detta intervall under 2020. Utvecklingen för detta intervall följs i nämndmålet Sjukfrånvaron hos medarbetare är låg.

Förändringen i sjukfrånvaro under det senaste året kan kopplas till en minskad smittspridning, ökad vaccinationsgrad i samhället i stort samt effektiva rutiner för minskad smittspridning på arbetsplatsen. Många av nämndens medarbetare har haft ett ökat distansarbete, vilket har underlättat möjligheterna att förena arbets- och familjeliv. Det har även skett ett strukturerat arbete av uppföljning av sjukfrånvarorsaker, samt förebyggande samtal med medarbetare med upprepade korttidsfrånvaro för att motverka längre sjukfrånvaro.

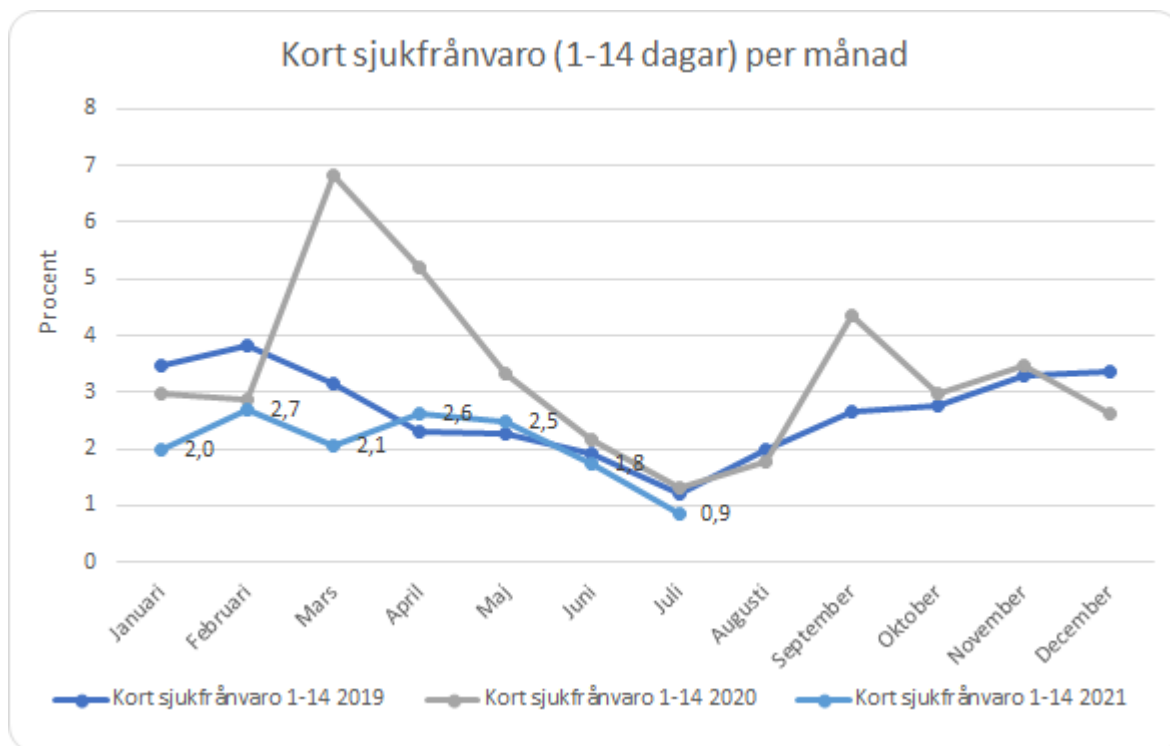
Sjukfrånvaron per månad till och med juli

Total sjukfrånvaro samt korttidsjukfrånvaro 1–14 dagar de senaste tre åren i två olika diagram

Den totala sjukfrånvaron är för juli, och för hela första halvåret 2021, i ungefär nivå med värdena för 2019.

⁸ TCO= tjänstemännens centralorganisation, https://www.tco.se/globalassets/2021/rapporter/tco_rapport_livspusslet-under-corona-mr.pdf

Korttidsjukfrånvaron har varit på en relativt låg nivå under hela första halvåret 2021 och är för juli 2021 lägre jämfört med juli 2020 och 2019.

Effektivitetsanalys

I delårsrapport 1 redovisades nettokostnadsavvikelsen⁹ för individ- och familjeomsorgen i relation till andelen ej återaktualiserade barn 0-20 år ett år efter avslutad utredning eller insats. Jämförelserna avsåg 2019 års siffror då det var de senast publicerade och gjordes med Huddinges jämförelsekommuner Haninge, Järfälla, Nacka, Stockholm, Österåker och Sollentuna.

Under våren genomfördes intervjuer med Stockholms stad (Farsta) samt Österåker i strävan att försöka identifiera områden där Huddinge kunde utveckla och effektivisera sina verksamheter. De fördjupade intervjuerna visade att Farsta stod inför likartade utmaningar och använde liknande arbetsmetoder som Huddinge för att möta dessa utmaningar. I intervjun med Österåker framkom att de socioekonomiska skillnaderna och utmaningarna i verksamheterna mellan Österåker och Huddinge var så stora att ett vidare jämförelsearbete inte är relevant.

Nämndens fortsatta arbete med effektivitetsanalyser

Individ- och familjeomsorgen saknar indikatorer som stöd för att göra jämförelser med andra kommuner. Förvaltningen har ingått ett samarbete med RKA för att ta fram nationellt jämförbara indikatorer. Förvaltningen har även identifierat ett behov av att underlag till effektivitetsanalyser behöver tas fram på annat sätt än att enbart förlita sig på data i Kolada. Effektivitetsanalyserna behöver också beakta olika perspektiv och utgå ifrån en helhetssyn. Riskerna är annars att analyserna:

- Blir alltför generella för att kunna säga något om de bakomliggande orsakerna
- Blir alltför smala och att helhetsbilden går förlorad. Lyckade effektiviseringsåtgärder inom ett verksamhets- eller ansvarsområde kan exempelvis generera ökade kostnader/ökat tryck hos en annan
- Analysen inte leder fram till en förändring

Förvaltningen ser ett behov av att identifiering av områden med behov av analys bör tas fram enligt:

- En första bedömning utifrån "hårda mått" som budgethållning och kvalitetsmått
- Eventuella förändringar i volymer
- Översiktlig jämförelse i hur vi står oss i relation till andra (Kolada)

⁹ Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg (%) är avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för individ- och familjeomsorg, kronor/invånare. (Kolada, ID N30001)

- Prioritering om vad som ska analyseras vidare sker utifrån vad som ger mest nytta för att säkra att rätt resurser kan avsättas
- Identifiera vilka mått som löpande behöver följas för att säkra att vi når önskat resultat

Målet är att ett systematiskt arbetssätt med effektivitetsanalyser tas fram under året, vilket ska fungera som stöd inför nästa års verksamhetsplan.

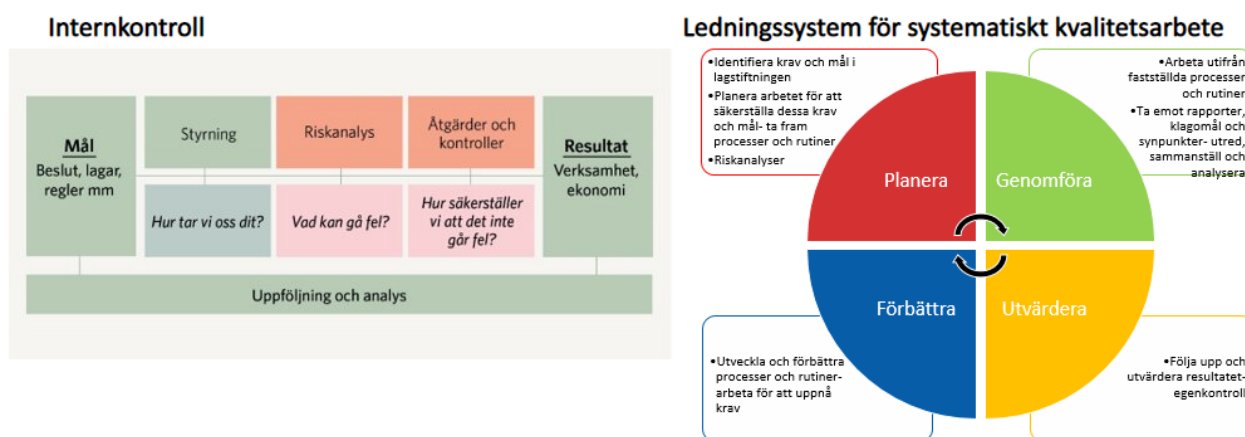
Plan för intern kontroll

Intern kontroll är en process som används för att säkerställa att verksamheten fungerar och att målen nås. Fokus är att minska risken för oönskade händelser genom strukturerad riskhantering. Det handlar dels om att på ett systematiskt sätt identifiera och minska risker, dels om att skapa strukturer för att förebygga att oönskade händelser inträffar.

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i kommunallagen (2017:725), KL 6:6 samt i Huddinge kommuns reglemente för intern kontroll, HKF 9410. De skall "se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt". Uppföljningen av arbetet med intern kontroll sker i delårsrapporter och verksamhetsberättelse.

Socialförvaltningens arbete med internkontroll säkras genom systematiskt kvalitetsarbete samt arbetet med budget och de politiska målen.

Internkontroll i förhållande till kvalitetsledningssystem

Nämndens planerade åtgärder har genomförts och systematiska kontroller följts upp enligt plan. Arbetet med att följa upp verksamheternas kvalitet utifrån sina kärnprocesser sker löpande på alla nivåer i organisationen och resultaten kommer att summeras i en kvalitetsberättelse i början av 2022.

Riskreducerande åtgärder

Mål / process	Risk	Åtgärd
Barn och vuxna beviljas insatser som leder till en varaktig positiv förändring.	<p>Brukare med beviljat boendestöd får inte insatser utifrån sina behov då verksamhetens arbetsätt och resurser ej är förenliga med volymerna.</p>	<p>Verksamheten behöver utveckla sina arbetsätt för att effektivisera mötet med brukaren med bibehållen kvalitet. I förhållande till att volymerna ökar kan resurser behöva ses över längre fram.</p> <p>Status</p> <p> Troligen klart i år</p> <p>Kommentar</p> <p>Arbetet med åtgärderna löper enligt plan. Verksamheten har sett över och gjort förändringar i gruppindelningar för att effektivisera och samtidigt minska sårbarheten i händelse av frånvaro. Arbetet har blivit något försenat till följd av verksamhetens anpassningar till pandemin.</p>
	<p>Kriminella personer som är motiverade att lämna en kriminell livsstil kan inte erbjudas insatser utifrån avsaknad av resurser och ett sammanhållet stöd.</p>	<p>Ett samlat grepp behöver tas tillsammans med andra myndigheter och berörda nämnder för att tillsammans se över hur målgruppen ska kunna erbjudas adekvata insatser.</p> <p>Status</p> <p> Ej klart i år</p> <p>Kommentar</p> <p>Arbetet med att möta denna risk pågår löpande och lyfts även som en av nämndens utmaningar inför kommande år. För att lyckas behöver arbetet formaliseras och resurser avsättas.</p> <p>Fokus behöver dels fokusera på det direkta arbetet med avhoppare, dels hantering av yngre kriminella för att bromsa utvecklingen och nyrekryteringen till kriminella nätverk.</p> <p>Risken lyfts även som en händelse av särskild betydelse. Arbetet behöver även löpa parallellt med kommunstyrelseförvaltningens trygghets- och säkerhetsarbete.</p>

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

Åtgärdslista

Revision/Granskning	Bakgrund	Åtgärd
<p>Granskning av kommunens arbete med våld i nära relationer</p> <p>Darienummer SN 2019/1703</p>	<p>Huddinge kommun har uppdragit KPMG AB att genomföra en granskning av kommunens arbete med våld i nära relationer. Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om kommunens arbete med våld i nära relationer sker på ett ändamålsenligt sätt. Vidare har granskningen syftat till att bedöma huruvida hanteringen av orosanmälningar som inkommer till socialtjänsten är ändamålsenlig. Uppdraget har varit en del av granskningarna 2019.</p> <p>Berörda enheter inom socialnämnden har de senaste åren arbetat med åtgärder direkt kopplade till arbetet med våld i nära relationer.</p> <p>Utöver detta påvisar granskningen ett behov av att ta fram övergripande mål och handlingsplan för arbetet med våldsutsatta och barn som bevittnat våld. Detta bör ske inom ramen för det kommunövergripande preventionsarbetet.</p>	<p>Övergripande mål och handlingsplan för att motverka våld i nära relationer tas fram inom ramen för den kommunövergripande preventionsamordningen i samband med att ansvaret för det kommunövergripande preventionsarbetet övergår till individ- och familjeomsorgen från och med januari 2021. Arbetet med åtgärder för att säkerställa att de lagstadgade utredningstiderna följs är ett prioriterat område i verksamhetens arbetsplan. Effekterna av arbetet med våld i nära relationer följs som en ny indikator i årets verksamhetsplan.</p> <p>Status</p> <p>✓ Klart</p> <p>Kommentar</p> <p>Övergripande mål och handlingsplan är framtagna och beslutade av styrgrupp i november 2021.</p>

Systematiska kontroller

Mål / process	Systematiska kontroller	Status och kommentar
2.3. HR/ Personal	<p>Prestationsnivå (Mål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare).</p> <p>Varför görs kontrollen?</p> <p>Prestationsnivå är den nivå på resultat i medarbetarenkät som sammantaget visar hur väl organisationen skapar förutsättningar för att attrahera och behålla professionella medarbetare då det anger nivån där organisation och medarbetare mår och presterar bra.</p> <p>Målvärdet är ett validerat riktvärde att alltid ligga över 70.</p> <p>Nämndens verksamheter har de senaste åren legat över målvärdet varför förvaltningen kommer att bevaka trenden över tid i form av en systematisk kontroll för att säkra att det goda resultatet bevaras.</p>	<p>Socialnämnden uppnår en prestationsnivå för året på 73,8.</p> <p>Det innebär att nämnden befinner sig i zonen för förändringskraft. Att socialnämnden befinner sig på ett värde över 70 indikerar att det finns bra förutsättningar för verksamheten att uppnå goda resultat med hög kvalitet. Det finns ett starkt engagemang och hög motivation, trots att prestationsnivån är något lägre än vid senaste mätningen (75,3).</p> <p>Nämnden uppnår fortsatt förutsättningarna för att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta trots flertalet organisationsförändringar, besparingsåtgärder och pandemins effekter på verksamheten.</p>

Plan för uppföljning och insyn

Nämnderna har i sina verksamhetsplaner redovisat hur de planerar att följa upp de avtal som nämnden tecknat med privata utförare samt de uppdragsbeskrivningar som överenskommit med verksamheter i kommunens egen regi när de agerar i konkurrens med privata utförare. Uppföljningen ska utgå från de mål som angivits av kommunfullmäktige samt de krav som ställts i avtal och uppdragsbeskrivningar.

Resultatet av respektive uppföljning redovisas till relevant mottagare som ett separat ärende.

Uppföljning

En enkätundersökning till utförare inom kundvalet familjerådgivningen med fokus på avtalsuppföljning pågår. Analys och återkoppling till utförarna sker löpande och övergripande sammanfattning av resultatet redovisas i verksamhetsberättelsen.

Konkurrensprövningsplan

Socialnämnden har beslutat att under 2021 konkurrenspröva om Solhagavägen och Falken, två boenden inom socialpsykiatri, kan drivas effektivare och/eller med högre kvalitet i andra driftsformer än i egen regi. Resultatet av den utredning och analys som förvaltningen har genomfört kommer att presenteras för nämnden i oktober 2021.

Källförteckning

Kommunfullmäktiges mål/prioritering	Nämndens mål	Indikator	Källa/Kolada-ID
Skattemedel används effektivt	Huddinges individ- och familjeomsorg är effektiv	Budgethållning, nämnd total	Agresso
Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	Sjukfrånvaron hos medarbetare är låg	Sjukfrånvaro i procent, dag 15-90	LIS
Huddinges verksamheter präglas av kvalitet och valfrihet	Barn och vuxna upplever en förbättrad situation efter beviljat stöd från socialtjänsten	Brukarbedömning missbruksvård IFO - förbättrad situation, andel (%)	Kolada - U35544
Minska klimatpåverkan	Minskade utsläpp från fordon och tjänsteresor	Fordon med förnyelsebara drivmedel i fordonsflottan, andel (%)	Fordonscontroller kommunstyrelseförvaltningen